

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben házhoz hordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására
vagy megőrzésére nem vállalkosk.

Előzetesek és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, márczius 23.

Tavaszz.

Tavaszdodik.

A hó elolvadt, le is futott a síkon, csak a hegyeken fehérlik még; onnan is lefut az a nyárig. Hácsak közbe nem jön valami kemény fagy, akkor a mindenfelé meginduló tavaszi rügyfakadás virágzó nyarat ígér.

Tavaszdodik a közélet terén is.

Még ugyan nem olvadt el teljesen a hó mindenütt. A liberálisizmus hava, mely felülről — különösen a naptól kölcsönzött sugarak fényében — csillogó, fehér, de alant sötétségbe borítja a földet, ez a hólepel még itt fekszik Magyarországon. De mint egy-egy hóvirág, kiüti már alóla a fejét itt is, ott is egy-egy meglepő, örvendetes jelenség.

Az autonómiai bizottság nem enged álláspontjából, megvédi az egyház jogait s az egyetemi ifjuság valódi hitvallóként veszi körül a keresztet, melyet győzelmesen kíván odailleszteni a magyar tudományegyetem falaira, mint a jelen magyar tudományosság koronáját.

Tavaszdodik.

*

Wlassics miniszter az egyetemi ifjak küldöttségének feleletül leczkét akart tartani a kereszt tiszteletéről s végül azt hangsúlyozta, hogy ő a keresztet *nagyon tiszteli* ugyan, de azért nem tartja helyén valónak az egyetem falain.

Erről az állítólagos keresztiszteletéről akaratlanul is két színészre jut eszembe.

Egyik nagyon nem szép, de művész; a másik szép, de legjobb, ha hallgat.

Egyszer a nem szép művész nagyobb társaságban így nyilatkozott önmagáról:

— Tegnap nagy sikerem volt, szüntelenül tapsoltak. Nem tartom magamat szépnek, de úgy látom, hogy az itteni fiatalság bolondul a vonásaim után.

A bájos kartársnőnek is nemsokára alkalmá volt ugyanazon társaság előtt nyilatkoznia:

— Tegnap három virágcsokrot is kaptam. Ugy látszik, a művészetemet itt eléggé tudják méltányolni, pedig sajnálom szegény műbarátokat, én jövőre a Nemzeti Színházhoz megyek.

A társaság pedig csak azt nem tudta kisütni, hiszik-e a dicsekvők maguk is, a mit mondanak?

A magyar közvélemény is méltán kíváncsi lehet, hiszi-e maga Wlassics, a mit olyan nagy hangon mondott?

*

Hallani itt-ott efféle megjegyzéseket is: — Hát ez az a híres liberális ifjuság, mely az egyházpolitikai harcok (szomorú) hőseit fáklásmenettel ünnepelte?

Nem. Ez nem az az ifjuság. Öt év telt el azóta s az ősjogászok kivételével új nemzedék vonult be a tudomány csarnokai közé s velök új ideálok népesítik a komor tantermeket. Eddig a kormánytól várt kenyér, a kegy, az elvek levelkőzése s idegenből kölcsönzött hazug jelszavak felöltése volt az eszménykép. Nem csoda, ha Wlassics és Szilágyi még most is ez

ideálokat keresik az egyetem falai közt. Hiszen ezek uralkodtak ott akkor, a mikor még ők is tanárkodtak. Sőt lehet, éppen ők voltak a meghunyászkodás erényének legfőbb prédikálói. Hogyan értenék hát meg azt az ifjúságot, mely a keresztény szellemet követeli vissza a tudományba, a közéletbe, mely elszántan teszi ki magát az ifju ember legnagyobb szerencsétlenségének: a kizáratásnak is — egy egyszerű fekete feszületért!

A ki ez ifjak elszántóságát érteni akarja, annak tudnia kell eszményekért lelkesedni.

Változtak az idők, változtak az ifjak, de egy megcsontosodott előítélet hősei soha sem fognak megváltozni tudni.

*

Épp a napokban akadt a kezembe egy cikk, mely erről a nagy port felvert kérdéstről szól. Azt írja benne valaki, hogy az egyetemi ifjúságnak több idealizmusra és több realizmusra van szüksége.

Ah, igen! Jó volna most megint tüntetni az ifjuság a miniszterek mellett, pl. az Adria-javaslat ügyében. Pompás ideális téma. Aztán igen impozáns jelenet volna az, ha Pichler Győző, a nagy Pichler gyönyörű szép beszédeit bemagolná, vagy legalább is minden szónoklata után kifognák a konfliktusából a lovat. Mert Pichler Győző nagy szónok, nagy ember, nagy hazafi! Minden héten szó van róla a Kakas Márton hasábjain. Ode tekintse e nagy férfiura, oh idealista ifjuság!

Vagy »igazi« realizmus kell? Hát ak-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A napsugár.

A tanító-kisasszony a maga kicsiny táborának a földrajzból magyarázott éppen, mikor a horpadt, gerendás falusi iskola ablakán hirtelen behullott a napsugár. Végig szaladt a fali abroszokon és nyomban ott termett, ott vibrált ragyogva a padok fölött, a parasztfiúk kőcsoz tistökén, a lányok rövidke, pántlikás fonatu hajában. Kaczer, hivatató volt a fénye s az iskola apró népében lázas izgatottságot, ellenállhatatlan vágyódást ébresztett a zöldfüves mezők után. Pedig odakünn java tél járta még s a nap pajzán, de kiserejű sugarai bizony alig hogy egy kevéssé megolvastották a havat a házak tetején. A tanteremben — irám — mégis tavaszi hangulatot lopott a sugár a szívekbe és nyugalanságot. A gyermekek izgek-mozogtak, ide-oda fészkelődtek a helyükön.

A kisasszony, a ki szigorú fegyelmet szokott tartani, miután már kétszer egymásután hasztalanul vágott végig a mutató pálczával a rozoga asztalon, mert a zsbongás csekélyke szünet után megint csak kiujult — arra készült éppen, hogy érdemök szerint leszidja esztalan, szokatlanul engedetlen tanítványait, akiket ezuttal cseppet sem látszott érdekelni, hogy szülőmegyékük hány járásra oszlik, melyeknek

mi a székhelye és így tovább, a hogy a katedrán előadatott.

Most az egyszer azonban kárba vezett minden igyekezete a dorgatóriumot illetőleg. Bele kezdett ugyan és tőle telhető haragos hangon szólította, hogy:

— Nohát ez már mégis sok! . . .

Itt azonban elakadt a szava. A napsugár ebben a pillanatban, mint valami fűrgé, szakállas manó, a vállára szökkent, onnan pedig felkapaszkodott a vastag, sárga hajába. Aztán megezirógatta homlokát, végezetül meg pláne, még incselkedve a szemébe is nevetett. A kisasszony ekkor behunyta a szemét, nehogy még utóbb ő is elmosolyodjék valahogy, a mi a gyermekek előtt határozottan tekintélye rovására esnék.

A tekintélyről aztán eszébe jutott az is, hogy neki most tulajdonképpen pattognia kellene és már két perc óta hallgat. Ekkor hamarjában elhatározta, hogy tüstént megtöri a csendet és még keményebben folytatja, mint a hogy elkezdte. Mit neki a napsugár, elvégre egy komoly tanító csak tud uralkodni a hangulatain, vagy mi?

Mindazáltal most is csak ennyit tudott mondani:

— Igen, ez több a soknál! Én ezt nem tűröm. Csend legyen, mert! . . .

Tovább nem jutott el most sem. A napsugár szakállas törpéje most már a fülébe sugdosott imigyen:

— Ugyan eredj te vén, »pápaszemes kisasszony«. Hiszen nincs is még pápaszemed! Akkor hát mit zsembelsz, mit pörölsz? Hogy a gyermekeiddel játszom, talán az nem tetszik? Hát a te szived nem virul fel, ha sötét, szomorú téli napok után egy kicsit megsimogatom halvány arcodat? . . . Ej, ej, te, tel ugyan eredj, tedd le már azt a pápaszemet, hiszen ráérsz vele még! . . .

A kisasszony nem állhatta tovább. Azon vette észre magát, hogy — bár lehet, a tekintélye rovására — ő is mosolyog már és neki is tetszik, hogy végig fekszik apró, fehér kezén a meleg napsugár.

Belátta, hogy ezuttal hasztalanul és talán indokolatlanul pirongatná meg tanítványait. Majd inkább másként készíteti őket figyelemre, úgy gondolta és félbeszakítván földrajzi előadását elővetette velök az olvasókönyvet. Aztán oda ment a keskeny fapadok közé és felszólította az osztály szemefényét, a kis Tóth Erzsit.

— Kezdd el szépen Erzsit a 36. olvasmányt. Figyeljete!

A nyílt arcú, okos lányka, tiszta csengő hangon kezdte:

— 36. olvasmány: A nap.

Aztán folyékonyan, értelmesen olvasta fel a rövid mondatokat, a melyekből kiviláglott: hogy milyen roppant messzire is esik tőlünk a nap s hogy egy embernek azért micsoda rengeteg hosszú ideig kellene szakadatlanul gyalogolni, hogy odaérjen és meddig kellene

kor tüntettek nem Széll mellett, az »klerikális«, hanem Bánffy báró mellett. Az már liberális! Tudománya semmi, tehetsége semmi, tapintata még annyisem, de (talán éppen ezért) liberális! És ha kormányra jut, megfizet az ő hűségcsatlósainak egy-egy kanállal a husos fazék körül! Ide jertek tüntetni! Ez a realis elvek embere.

Szóval idealizmusból *tüntetni*, realizmusból megint *tüntetni*.

Az ifjuság pedig nem tüntetett, hanem cselekedett. Nem szegődött olyan elvek csatlósává, a hol adszi-nesze az idealizmus, adszi-nesze a realizmus. Napkeletről származott mese volt ez nálunk, hagyjuk csak napkeleten továbbra is.

Azt is irták, hogy a keresztet »firkósbotnak« használták. Én ugyan nem olvastam semmiről, a mi ilyesféle rémlátásra okot adott volna; az ifjuság higadtan, bölcsen viselkedik. Hanem méltóztatik emlékezni Göthe harangjára, mely templomba kergeti a makranczos gyereket? Nos, így látták ők is firkósbotnak a keresztet: rémületükben.

Ez az igazság hatása: az igaz embert fölemeli, de lesújtja azt, a kinek van a rováson. *

Tavaszdodik.

És mire lefut a hó, nem csak a hóvirág marad ott, hanem mellette kizöldül az egész vidék: az egész keresztény szellemű társadalom.

És annyi háborgás, annyi harcz, annyi vallatás, zaklatás után győzelmesen feltűnik a kereszt! K. A.

A politika kulisszái mögül.

— Fővárosi tudósítónktól. —

A Lloyd-klubban történt a minap. A nagyteremben az egyik csoport élén Szilágyi Dezső nagy hévvel beszél az összeférhetlenség kérdéséről, az összeférhetlenség ellen. Közvetlen szomszédságában néhány Tisza-párti ember verődött össze. Egyszer csak Mikszáth Kálmán odalép Szilágyi Dezsőhöz, ezekkel a szavakkal:

— Nem neked való ez a szerep, kegyelmes uram!

— Miért? — kérdezte Szilágyi.

— Azért — felelte Mikszáth — mert ugy tetszel nekem ebben a szerepben, mintha Savoyai Jenő vállalkoznék arra, hogy a Bakonyból kiirtja a Sobri Jósákát.

És Tiszák, akik az imént hangosan helyeselték Mikszáth föllépését és eltitkolhatatlan örömmel várták szavait, egyszerre elpárologtak a hely színeről.

* * *

A következő történetke a zajos multaké. Egy választói deputáció fölkereste Bánffy Dezsőt, az akkori miniszterelnököt és tőle a kerületje számára jelöltet kért. Bánffy röviden végzett velük. Válasza ez volt:

— Nem bánom, bárkit választanak is meg, csak X. urat ne.

És így járt el minden alkalommal.

Most arra kíváncsiak az emberek a politikai világban: mit mond majd Széll, mikor a kerületek kolompasai megjelennek előtte — jelöltet kérni?!

Képviselőválasztás Budapesten.

Budapest, március 23.

A VII. kerületben a mai napra volt kitűzve az országgyűlési képviselőválasztás.

Heltai Ferencz dr. választási elnökél három jelöltet jelentettek be a törvényes határidőig: Morzsányi Károly dr. ügyvédet és fővárosi bizottsági tagot, Goldner József dr. budapesti működő orvostudort és Ihász Györgyöt, a *Vendéglősök Lapjának* a szerkesztőjét, Morzsányi *kormánypárti* programmal lép föl, Goldner *szociáldemokrata* és Ihász György *függetlenségi* párti programmal.

A VII. kerületbeli választók reggel 8 órakor, a legnagyobb rendben vonultak föl a Wesselényi-utcai iskolához, mint választóhelyiséghez.

Heltai Ferencz választási elnök megnyitotta a választást. Fölvosta a vonatkozó törvényt és rendeleteket s aztán félóra időt tűzött ki a netáni újabb jelölések bejelentésére.

A félóra leteltével, mivel új jelöltet senki sem jelentett be, a szavazás megkezdődött.

Három szavazatszedő küldöttség működik.

Az első szavazatszedő küldöttség elnöke: Heltai Ferencz; elnök helyettes Paulheim József; jegyző: Lád Károly. Második küldöttség: elnök: Paksy Béla; elnök helyettes: Beliczay Béla; jegyző: Schmidt Miksa, dr. Harmadik küldöttség: elnök: Stadler Károly; elnök helyettes: Szücs Istvá; jegyző: Grósz Sándor dr.

Az első küldöttség az A—J. betűk alá eső választókat írja össze, a második küldöttség a K—R. betűk alá esőket, a harmadik küldöttség az S—Z. betűk alá esőket.

Az első szavazó az első küldöttségénél Gresák Károly volt, a másodiknál Rosner Samu s a harmadiknál Siket Traján.

Délelőtt 10 órakor leszavazott 466 választó, a melyből

Morzsányi Károly	kapott 452 szavazatot,
Ihász György	« 6 «
Goldner József	« 8 «

Déli 12 órakor 1611 szavazatot adtak le. Ebből.

Morzsányira eset	1551 szavazat
Ihászra	« 38 »
Goldnerre	« 22 «

Hosszantartó éljenzéssel fogadták Podmaniczky Frigyes bárót, a ki 12 órakor jött el Morzsányira szavazni.

Nagyobb agitáció a kerületben egyáltalában nincs; mindössze is egy Morzsányi ellenes plakátot ragasztottak ki. »A VII. kerületi Morzsányi ellenes párt« aláírással.

Budapest, márcz. 23. (Saj. tud. táv.) Késő éjjel hirdették ki a választás eredményét, mely szerint Morzsányit 3280 szótöbbséggel megválasztották.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, márcz. 23.

Lázás izgatottsággal nézett mindenki ma a ház ülése elé. Mára van ugyanis kitűzve Rakovszky István erős támadásu beszédje. Korán gyűltek össze a honatyák, élénken tárgyalva a folyósón az »Adria« szerződését s különösen Rakovszky elmondandó beszédjét, kiről az halatszott, hogy nagyon éles lesz.

élnie, hogy olyan sokáig gyalogolhasson; hogy milyen borzasztó tűz van a napban és mennyi sok métermázsa szemet kellene az embernek összehordania, hogy olyan nagy tüzet rakhasson belőle, a milyen a napban ég. És így.

A gyermekek ugyan most sem nyugodtak még és egyik-másik minden áron azon volt, hogy szurtos kezével elkaphasson egy-egy porszemnyalábót, — hiszen annyi sűtkérezett körülöttük a levegőben. Hanem azért mégis csak figyelni kezdtek lassankint, a roppant arányok nagyon tetszettek nekik.

Tóth Erzsébet el is ért az olvasmány végére Szó volt pedig ott arról, hogy a nap a Teremtő egyik legnagyobb áldása.

— Gondoljátok csak el — valahogy ilyenformán szólt a befejezés — milyen súlyos csapást mérne a jó Isten a világra, ha egyszer elvonná tőle a napot. Hiszen éltető sugara nélkül a réten virágok nem nyílnának, a mezőn nem zsendülne ki a vetés s a fák gyümölcsöt nem teremnének. De még az ember sem igen kívánna élni napsugár nélkül. Mert akkor örökös sötétség volna ám a földön, olyan amilyen a börtönben van, a hova a gonosz embereket viszik s a hova sohasem jut el az Úr aranysugaras napja... Ti pedig adjatok hálát, hogy fölkeltek rátok!

Eddig volt. Erzsébet, hogy bevégezte, elmondta szépen, összefüggően, mit olvasott. De a kisasszony, mintha nem is hallott volna az egészről semmit, meg sem dicsérte szorgalmas ta-

nitványát, mint máskor szokta. Most szóltanul, szomorúan nézett maga elé és sóhajtott.

— Vegyétek elő az irkát, mondotta. Kezdetek bele a 36. olvasmányba s irjátok. Vigyázza, lassan. Meglátom, kié lesz a leg-szebb.

Az igazat megvallva, az írásra ekkor tulajdonképp semmi szükség sem lett volna. Hanem hát, a szegény kisasszonyt végtelen gyöngegség fogta el egyszerre. Ugy érezte, hogy most a világról sem tudna tanítani.

A Tóth Erzsébet olvasmánya egészen megzavarta a lelke nyugalomát. Reménytelenség, csüggedés szállta meg egyszerre s mialatt a gyermekek nagy zörgéssel neki készülődtek az írásnak, ő, szegény, ott búsult asztalára könyökölve és félelmesen csengett a fülébe szüntelenül hogy: napsugár nélkül nem nyílnának a virágok s az ember is börtönben élne nélküle.

E gondolat csaknem kétségbe ejtette.

Ah! hiszen az ő életéből immár örökre elszállott a napsugár. Pedig ugyancsak kevés pillanattal ragyogta még be eddigelé...

A szülői szeretet sugarát nem érezte. Gyermekkorát ott töltötte az árvaházban.

Aztán jöttek a zárda-évek. Ezek meghozták a barátság sugarait. A gazdag, uri lányok, kik együtt nevelődtek vele, mind szerették. Egy kissé talán érdekből is, hiszen a kisinyenes növendék jól tanult és sokat segített társnőinek, akik ekkor nem igen ismerték a

rangkülönbséget. A zárdaiban egyforma kék karton alatt, a szivecskék is egyformán dobantak.

E szép évek hamarosan elmúltak s ők kiléptek a világba, mely megadta nekik a rég óhajtott szabadságot. A szabadságnak rá nézve keserves csalódás volt az ára. Azt hitte, hogy a világban is szeretők szívek dobannak, mint a kolostor falai között. Pedig lám, most már barátnői sem akarták észre venni, ha úgy néha, mikor a városban járt találkozott vele. Persze, neki nem voltak összeköttetései, nem szerepelt a társaságokban s még a ruhája is egyszerű volt és szegényes. Merthogy a kis falusi osztálytanítónő fizetéséből nem tellett szebbre.

A barátság sugara tehát elszállott. De jött helyébe új. A szerelemé, az igazi napsugár, amelyben perzselő tűz mellett éltető melegség lakik, amely édes álomba ringatja, feledni tanítja a meggyötört szíveket. Az övét is megtanította; elfeledte küzdelmeit, csalódásait, szegénységét és mindent, ami csak fájt neki valaha.

Ennek az álomnak is ébredés volt a vége. A férfi megtántorodott. Szegény fiú volt ő is, és egyszer, mikor a szerencse feléje nyújtotta karját, kitört belőle az önzés.

— Ej, jobb a megunt, fekete kenyérenél a puha, fehér kalács!

És elvett valaki gazdagot. Hiszen olyan mindennapi dolog ez már.

De előbb Páder Rezső beszélt, ki igen nagy figyelem s a függetlenségi párt élénk helyeslése mellett tiltakozott az »Adria« szerződése ellen.

Erre reflektálva állott fel szólásra gróf Batthányi Tivadar, Fiume képviselője s czáfolni próbálta az ellenzék szövegeit s különösen Fichler Győző beszédjével foglalkozott bővebben.

Egyébként ő is elismerte, hogy a szerződés a mai pénzügyi viszonyok közt paradox.

Azután Rakovszky István vette át a szót, a kinek hallgatására a karzaton megjelent egy egész csapat néppárti comtesse. Az öreg Zichy Nándor gróf szürke feje is odafönn látszott.

Rakovszky fölötté éles volt. Azt a vádat emelte a kereskedelmi miniszter ellen, hogy könnyelműen kötötte meg a szerződést s úgy mond, ha nem ismerné a minisztert, azt hinné, hogy a miniszteri székben vagy tudatlan, vagy megvesztegetett ember ül.

Kifigurázta Heltai előadót, azután gúnyolódva emlegette, hogy azokat a nagy előnyöket, melyekről a jelentés szól, alighanem Tisza István, Lánzy Leó, Mattekovics és Rosenberg szereztek, a kik a szerződés megkötésekor az »Adria« igazgatóságában ültek. Hosszu számítások alapján állította, hogy a hajójáratok szaporítása helyett egy járáttal kevesebb lett a mostani szerződés szerint, mint a régi szerint volt és a fuvardíj is drágább lesz.

Mikor arról szólt, hogy e szerződéssel husz évig nyomorítják a magyar hajózást, Polónyi ezt kiáltotta?

— Csinálnak tengeri hitbizományt.

Nagy derűtség honorálta az ötletet.

*

Elnök Perczel Dezső 10 órakor nyitja meg az ülést.

Bejelenti, hogy az angol parlament közönetét fejezi ki a magyar parlamentnek az angol királynő halálával kifejezett részvételeért.

Báró Feilits Arthur a mentelmi bizottság előadója több rendbeli mentelmi ügyről tesz jelentést.

Napirend:

az Adria szerződése.

Páder Rezső: Elmondja, hogy az »Adria« daczára annak, hogy a magyar állam részéről tetemes anyagi előnyben részesül, mégis Fiumében csak egy kis részét veszi fel a rakományoknak s más idegen állomásokon tölti meg hajóját, a mivel tetemes kárt okoz a fiumei áruknak.

Sok kifogásolni valót hagy a hajók külseje, amelyek oly botrányosak, hogy szegényre válnak a magyar nemzetnek. Az Adria nem ad nyugdíjat rokkant alkalmazottainak, csak nyomorult kegydíjat.

A magyar fa-szállítók november hó folyamán azzal a kérdéssel fordultak az Adriához és a kereskedelmi miniszterhez, hogy nekik bizonyos előnyöket biztosítson. A miniszter ezeknek a kérelmét azzal utasította el, hogy abba semminemű kedvezményt bele vonni nem lehet.

Ez történt novemberben, tehát e szerződés akkor már hatályba kellett, hogy lépjen, anélkül, hogy el lett volna fogadva.

Beszél azután a kivándorlásról, különösen az Amerikába való kivándorlásról, melyet fájlal s általános derűtség közt kijelenti, hogy az összes kivándorlók kétharmadrésze magyar s ezek egyharmad része képviselő.

Nem fogadja el a törvényjavaslatot.

Fiume képviselője az Adriáról.

Gróf Batthányi Tivadar: Első sorban kijelenti, hogy Thaly Kálmán minapi közbeszólása helytelen volt, melyben szólót, mint az Adria igazgatóját tüntette fel, — hogy ő mióta képviselő, tehát 10 év óta nem igazgatója az Adriának.

Tengerészeti fejlődésünk időpontja ott kezdődik a mikor Baross Gábornak sikerült a Lloydal a közösséget megszüntetni.

A kivándorlás megakadályozására a leg-hathatósabb eszköz ha belügyeinket, különösen közgazdaságunkat fejlesztjük.

A szerződési tarifáról mondott kifogások nem indokoltak, mert azok ép úgy vannak meg más államokban s mindentűt helyeseknek ismertettek el.

Pártjára áll az Adriának, azt mondja, hogy a Lloyd nem tudna annyira megfelelni amellett a szubvenzió mellett. (Zaj a baloldalon).

Tengerészeti fejlődésünk tekintetében is nagyon fontos az Adria, összesen 27 magyar tengerész kapitánya van. Egyike közülök a szóló is.

Molnár Jenő: Miért nem megy a tengerre?

Batthányi Tivadar gróf: Azért mert a szive a hazájába vonzza. A subventióra vonatkozólag kéri a képviselőházat, hasonlítsák össze azt a subventiót a külföldivel, az nagyon csekélynek fog feltűnni. Az Adria legnagyobb baja, hogy most van olyannyira napirenden, mikor szerződése csak 10 év múlva jár le. (Zaj baloldalon).

Szólok kijelenti, hogy maga meggyőződésében mindég őszinte volt.

Förster Ottó: Dehogy.

Batthányi Tivadar gróf kifogásolja az Adria ellenőrzését s kifogása van az ellen, hogy az igazgatósági tagokat a miniszter nevezi ki. Nem helyén való, hogy kiszolgált államférfiakat neveznek ki az Adriához miniszteri biztosoknak; ez nem sinecura, de ide szakértelem kell. Ha a tengerészeti szempontból a miniszter építessen hajógyárakat, de ne Pólában, de itt magyar földön. Az Adriát szükségesnek, helyesnek tartja s ezt elfogadja. (Helyeslés jobboldalon).

A nap eseménye.

Rakovszky István: Éles kritikával bírálja az Adriát. Maró gunnyal hivatkozik az előadó Heltay Ferencz és a közigazgatási bizottság közgazdasági tudásáról. Kérde, kik létesítették ezt a szerződést? Tisza István gróf, Lánzy Leó, Rosenberg Gyula és Mattekovics Sándor, kik akkor igazgatói voltak az Adriának. Nem akarja kétségbevonni az előadó objektivitását, mert azt még a legnagyobb ellensége se állíthatja Heltayról, hogy az állammal szerződési viszonyban volna. (Derűtség). A ki elfogultan olvassa a közgazdasági bizottság jelentését, arra a konklúzióra jut, hogy ily jövedelemmel bíró vállalatot nem volna szabad újra pénzelní, de egy más konkurrens vállalatot kellene alakítani, vagy ilyet segíteni. Statisztikai adatokkal bizonyítja, hogy a subventio 57%, a külkereskedelmet elősegélyezte. A szerződés 31. §. magában foglalja a folytonos megújítást, miáltal az tulajdonképen örökös szerződés. Vizsgálja, mennyire felelt meg idáig az Adria. A hajók legtöbbje oly rossz állapotban van, hogy teljesen használhatatlanok. Kifogásolja a hajó járatok rendszertelenségét. Batthányi Tivadar gróf beszédjében kifogásolja, sőt kicsinynek mondja a subventiót. Szólok bizton hiszi, hogy szólonak mint tengerésznek bizton elkerülte a figyelmét a társaság rossz szervezete. Elhallgatta az előtte szólót, hogy a külföld hozzánk aránylag sokkal fejlettebb tengerészet tekintetében, mint

A kisasszony lelkéből így röpjent ki az utolsó, a legmelegebb sugár, amelyet — érzi — nem hozhat vissza többé, nem pótolhat ki senki semmi. Csak el tudná már egyszer felejtetni! De mikor minden csekélység eszébe hozza. Mint ez az ártatlan kis olvasmány is az iméni, amely annyira fájó emléket ébresztett fel lelkében. Szomorú multját sivar jelenét, kétes jövőjét, az egész kínos életét

Mozdulatlanul könyökölt még mindig az asztalon, mereven nézett előre és egyre jobban elkecsereedett.

— Mi is lesz belőle? Hiszen még csak huszonnégy esztendősi! És milyen lassan szállnak el feje fölött a fiatal évek így egyedül, e sugártalan sötétségben...

Itt eszébe jutott valami. A postamester ujjában élénken érdeklődik iránta. A postamester öreg ember s a fején, ha nem festené, sok szürke szál látszanék már. De a postamester falusi fogalmak szerint, módos is és más leány az ő helyében szívesen hozzá menne.

Összerázkódott. Ej, hiába, a kályha nem ér a nap nyomába. A kandallóban hiába duruzsol a tűz, a lelkét a fahasábok lángja nem tudja felmelegíteni. Sugár kell oda, a szemek összevillanása, a szívek összedobbanása, a szerelem napsugara.

Ha az élet — így tűnődött magában — nem adta meg, a mit megérdemelt, mit kínálja akkor kegyelemmorzsáit? Nem kellene neki.

Aztán vigasztalódni próbált. Van még az életnek is ura s ha a mérték betelt, majd az magához szólítja és megfizet szenvedéseit. A mi ugyan talán sokáig lesz még, ám addig jó lesz így is. Majd csak beleszokik, beletörődik, belenyugszik lassan a sorsába.

Elgondolván mindezeket, egyszer csak kicsordult a könyve. És sirt. Nem szugolódásképp. Maga sem tudta miért. Olyan jól esett mostan...

Az aprónép pedig ama percek alatt, míg a kisasszony szive tusáját vitta, ott a rozoga padokban szorgalmasan vetette papírra a kajla, gyermekes betűket. Csak Fekete Rozi a nyelves, lusta lány, az ült a helyén tétlenül. Kibámult az ablakon, aztán egyszer úgy lopva odanézett a kisasszony asztala felé, vizsgálva, ha nem veszi-e észre az ő dologtalanságát. A kisasszony most nem ért rá erre. Zsebkendő telt a szeme elé és hullámzó kebléről látszott, hogy zokog.

A szemfüles, nyelves Rozi odasugta a szomszédjának:

— A kisasszony sirt.

És az iskolateremben nemsokára mindenütt ezt suttogták:

— A kisasszony sirt, nézzétek, a kisasszony sirt.

A neszre felrezzent, feleszmélt a kisasszony. Kitérőlte szeméből a könyvet és faldokolva, fátyolozott hangon mondotta:

— Szedjétek szépen rendbe a könyveiteket. Elég lesz mára.

A nap hanyatlóban volt már. Sugara elszállott a kisasszony hajáról és egyre odább s odább suhant. Már az iskola falán is alig látszott. De, a kis szakállas manó, mintha megint megszólalt volna:

— Elmegyek tőled, szegény pászemes kisasszony. Jobb neked a sötétben lenni. Ha itt vagyok, neked akkor eszedbe jut valami, aztán mindjárt elkezdesz sirni. Pedig — szegény kisasszony — neked még sirnod sem szabad. A gyermekek észreveszik...

Négy óra volt. A gyermekek imádkoztak és azután vigan szaladgálva igyekeztek haza, a hol bizonynyal sokan elmondták szüleiknek, hogy a kisasszony ma sirt.

... Szegény kisasszony! Ő ezalatt ott kurgott szobájában egy szalmaszéken és még mindig fülébe zsongott a kis Tóth Erzsébet olvasmánya a napsugárról, a virágokról, meg a börtönről. És megint csak sirt. Nem szugolódásképp. Maga sem tudta miért. Olyan jól esett mostan.

— Ugy, ugy! Sirj, csak sirj szegény kisasszony! A könyeid majd enyhülést hoznak a szívedbe.

Sirj, csak sirj, szegény kisasszony! Most nem lát, nem hall, nem zavar senki...

Helvey Lajos.

mi. Nincs arra szükségünk, hogy az *Adria* lendüljön fel, de a cél, hogy a magyar közlekedés fejlődjön. (Ugy van). Csodálja *Lukács* Gyula függetlenségi képviselőt, ki tengerész volt s így ösmeri azt az ügyet, a subventio mellett kardoskodik. Az *Adria* a kötelező járatokat *bérelt angol hajókon* teszi meg s ezeknek adjuk mi azt a nagy subventiót.

Rakovszky a jelentésből adatokat olvas. Az *Adria* 940.000 korona veszteséget mutat ki, mégis 14% osztalékot adott. Ez a legnagyobb szédelés.

Tisza István: (dühösen felugrik: Letülhet már! Üljön le! közbekiáltások.) A hol a nevem alá van írva, ott nincs szédelés! Kikérem magamnak. (Nyugtalanosság.)

Rakovszky: Ne hevezkedjék ez nincs a mérlegben. Kár így verzióba hozni a lelkiismeretét.

Két óraker *Rakovszky* szünetet kért, mely után folytatta beszédét. Támadja *Hegedüs* minisztert s beszédét az ellenzéki padosorokban zajosan megéljenzették.

Hegedüs felel a támadásra, melylyel részletesen kedden fog foglalkozni, úgy szintén *Tisza István* gróf is.

Az ülés ezzel véget ért.

Pártbomlás, vagy kormányválság.

Furcsa és nagyon megfigyelni való tünetek merülnek föl mostanában a szabadelvű pártban. Természetesen a legérdekesebb és a legégetőbb kérdés: az összeférhetlenségi javaslat körül fejlődnek ki ezek a tünetek.

Ez a kérdés, a melyet a korszak szelleme vetett föl, ha szabad ezt mondani, valóságos égő üszök a nagy szabadelvű párt táborában. Tegnap is, ma is nyilatkozatok jelentek meg a sajtóban, a melyek a hangulatot nem világítják meg egészen, csak homályosan, ködösen, de mégis elég jellemzők arra nézve, hogy lásunk valamit abból, a mi ott bomladozik.

Nem is említjük, hogy kik a nyilatkozók, kik azok, kik — habár burkoltan is — frontot csinálnak valami ellen, vagy valaki ellen *Gajári*, vagy *Tisza István*, vagy *Szilágyi*: a név nem egészen mellékes ugyan, de fontosabbak azok a tényezők, a melyek a kormánypárt hangulatát jellemzik ebben a kérdésben.

Bizonyos, akárhogy leplezik is, hogy az összeférhetlenségi törvényből kifolyólag nagy forrongás van a szabadelvű pártban, a melyben titkolni és elnyomni akarják, folyton harapózik és terjed. A szabadelvű pártban harsányan kiáltják, hogy a ki a javaslat ellen akar szavazni, annak az ellenzéken és nem a kormánypártban van a helye. Ezek ellenében *Szell Kálmán* minduntalan kijelenti, hogy az összeférhetlenségi törvény kérdése s mindenkinék szabadságában áll meggyőződése, vagy lelkiismerete szerint szavazni.

Ez bizonyára ellentétben van a többség harsány kiáltásával, de egyszersmind kapcsolatban azzal a hangulattal, a mely viszont igazi ellentétben van azon azokkal, a kik a javaslat föltetlen megszavazását követelik. Még azok sem akarják, hogy a javaslatból végrehajtható törvény legyen, a kik azt kiáltva követelik, a háttérben ott guggol rejtve a szándék, hogy akár szigorítással, (a mi a végrehajtást lehetetlenné teszi) akár enyhítéssel, meggyúsítsák a törvényt.

Bármelyik rész erősebb, valószínű az hogy ebből a kérdésből vagy pártbomlás, vagy éppen kormányválság lesz. Előbb-utóbb elkerülhetetlen lesz egyik-másik, de az is lehetséges, hogy hamarosan előáll mindkettő.

Valószínű, hogy majd megkísérlelnék valamelyes paktumot a bomlaldozó elemek között.

Mind amellett a bomlási proceszus már látható és — mint mondtuk — vagy pártszakadásra, vagy kormányválságra fog vezetni.

Csak az volna óhajtható, hogy ez még a választások előtt következzék be, hogy a magyar választó közönség tisztán lásson ebben a dologban.

Közuti vasutak bevételei.

A városi közuti vasutak forgalmára és jövedelmességére vonatkozólag érdekes adatokat vettünk, amelyek megcáfolják az utóbbi időben elterjedt azon híreket, mintha a *Forgalmi bank* pénzével dolgozó vasuti társulatok, jóval csekélyebb jövedelmet mutatnak ki mint a *Tröszt* társulatai.

A *Forgalmi bank* társulatai a következő eredményt mutatják ki:

Aradi közuti: összes bevétel 1900-ban 130868 kor. Üzleti fölösleg 99-ben 850.

Debreczeni helyi: összes bevétel 186.475, fölösleg 49 %.

Nagyvárad közuti vasut összes bevétel: 125.316 8.49 %, fölösleg 99-ben 5.67%.

Temesvári villamos összes bevétele: 306.210 fölösleg: 9.99%.

1899-ben az összes bevétel 663.076 koronát tesz ki, míg 1900-ban már 748.869-re szaporodik.

A *Tröszt* társulatai a következő eredménnyel működtek:

Kolozsvári összes bevétel 1900-ban 70.031 kor., 1899-ben deficit 7.22%.

Miskolci összes bevétel: 90.014 kor., deficit 99-ben 1.85%.

Pozsonyi 900-ban bevett: 209.060 kor., deficit 2.59%.

Összes bevétele volt 1899-ben 368.572 k., 1900-ban pedig 369.105 kor., tehát a növekvés nem nagy arányu.

Az 1900. évi üzleti fölöslegre vonatkozó adat ezen kimutatásokban ugyan kitüntetve nincsen, de a bevételt tekintve, az 1899. évvel szemben csak lényegtelen eltérés lehet.

A *nagyvárad közuti* vasut az 1900. évben a befektetett tőke 8.5%-át jövedelmezte. Ezekből az adatokból látható, hogy a közuti vasut sorsa felett egészen nyugodtak lehetnek az érdekeltek.

A Színészegyesület közgyűlése.

— Ötödik nap. —

Budapest, márcz. 23.

A mai délelőtti jelentéstevő bizottság jelentése és az ebből keletkezett vita foglalta el. *Dr. Bányay Sándor* a bizottság előadója felolvassa a terjedelmes jelentést, a melynek folyamán a következő indítványokat terjeszti elő:

1. A közgyűlés irjon fel a kormányhoz, hogy a kért segélyt mielőbb utalja ki.

2. *Bezeredy* Viktor miniszteri osztálytanácsosnak munkálkodásáért jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék.

3. Előadónak azon indítványa, hogy a kormány felhivassék, hogy a jelenleg rendelkezésre álló segélyből mindenek előtt *Szendrei Mihály* és *Leszkay András*, mint a kik a magyar színészetet a vidéken állandósították, kapjanak segélyt, — nagy vitát provokált. A vitát az döntötte el, hogy *Pintér Imre Leszkay* állandó ellenese, szintén az indítvány mellett szólalt fel. A közgyűlés nagy többséggel elfogadta a bizottság javaslatát.

4. A közgyűlés felir a miniszterhez, hogy *Sopron* város területére már őszől kezdve ne adjon német szintársulatnak engedélyt.

A legnagyobb vitát *Dr. Bányay Sándor* azon indítványa keltette, hogy a közgyűlés irjon fel

a miniszterhez, hogy az összes magánszínésziskolák megszüntetésével, a színészeti iskola felállításának egyedüli joga a színészeti egyesület részére biztosíttassék.

Közel két órai zajos és szenvedélyes vita követte ezt az indítványt, a melyben részt vettek: *Ditrői* elnök, *Feld* Zsigmond, *Tapolczai* Dezső, *Vidor* Dezső, *Szilágyi* Dezső, *Molnár* László, *Mészáros* Kálmán és még számosan.

Mészáros irodaigazgató a vita hevében azzal vádolta meg a felvételi bizottságot, hogy a vizsgálatok alkalmával túl enyhe mértéket használ s ez a főoka a színészetnél mindinkább jelentkező proletarizmusnak.

Molnár László önértetesen és erőlyesen utasította vissza azt a vádat, a mely a bizottságot, melynek ő elnöke volt, érte. Es a vita további folyamán beigazolódott, hogy épen a *Molnár* elnöklésének ideje alatt gyakorolták a legnagyobb szigorú a fölvételek alkalmával.

Tapolczai, *Pintér* Imre és *Vidor* Dezső keltek különösen a bizottság védelmére.

A már-már a személyeskedés terére lépő vitát *Ditrői* elnök tapintatos közbelépése szakította félbe.

Dr. Bányay indítványát a következőleg módosította:

»A közgyűlés a színésziskola létesítésére egy bizottságot választ. Kifejezi egy egyesületi színésziskola szükségességét és felir a kormányhoz, hogy a jövőre a színésziskolák nyitására újabb engedélyt nem ad, és a meglévőket lehetőleg korlátozza.«

Ezt az indítványt a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

A közgyűlés *Molnár* László érdemeit egyhangu lelkesedéssel jegyzőkönyvbe iktatta, köszönetet mondott működéséért és perczekig tartó zajos éljenzéssel ünnepelte.

Tiszay Dezső, az elhunyt színigazgató tanácsos érdemeit jegyzőkönyvbe iktatták.

Nagy reményekre jogosít azon egyhangulag elfogadott indítványa az előadónak, hogy a közgyűlés mondja ki, miszerint a színészegyesület legközelebbi és legfontosabb feladata lesz az egyleti ügynökség felállítása és széles alapokra való fektetése. Ezzel remélhetőleg véget ér az a sok visszaélés, a melynek az egyesület tagjai a jelenlegi kalmárszellemű ügynöki rendszer következtében ki vannak téve.

Az előadó jelenti, hogy az egyesületnek ez idő szerint 1216 reudes tagja van. Az elmúlt év folyamán 273-an kaptak részben gyakorlati és részben működési engedélyt. Ez a szám, a mely veszélylyel fenyegeti a színészet jövőjét, valósággal megdöbbentette a közgyűlés tagjait.

Ezután áttértek a számvizsgáló bizottság jelentésének tárgyalására.

Nagyvárad csatornázási tervezete.

— Saját tudósítónktól. —

A város által megbízott cég már elkészítette a város csatornázási tervezetét s be is terjesztette azt a polgármesteri hivatalhoz.

A csatornázás előtervei, úgy az általános usztató, valamint az elkülönítő rendszer szerint lettek elkészítve.

A tervezet részletesen foglalkozik a rendszer ismertetésével, az összes szennyvizeket egy földalatti kis szelvényű zárt csatornákból álló, összefüggő és mesterségesen öblinthező csatorna hálózat segítségével gyűjti össze s a földalatti csatornák segítségével legrö-

videbb uton részint a Körözs folyóba, részint a Pecze- és Páris-patakokba vezeti.

A 730000 kbm. évi csatornatartalom tisztítására mintegy 25 hektárnyi (44 kat. hold) területet terveztek öntözésre berendezni, úgy hogy egyelőre mintegy 50 kat. hold terület megszerzése vagy hosszú tartamra való biztosítása lenne szükséges. — Ily méretezés mellett egy területre évenkénti átlagban 30000 köbméter tisztítandó szennyvíz jut. Habár ezen mennyiség magában véve igen jelentékenynek tűnik, azért az még nem sok, mivel egyrészt a terület maga feltalajában durva homok, altalajában pedig kavicsból áll, de másrészt egyes helyeken még ennél nagyobb mennyiséget is tisztítanak. (Például Párisban évenként és hektáronként 40000 köbméter).

A tervezett szennyvíz csatornák összes hossza a Körözs balparti városr.-ben 26155 f. m. Körözs balparti városrészekben . . . 23094 f. m.

Összesen: 49249 f. m.

Ezen lakosság a növekedési igényekhez képest fejenként és naponként átlag 150 liter vizet fog elhasználni. Tekintve, hogy ezen elhasználás nemcsak az év különböző szakain, hanem még az egyes napszakokban is lényeges változásnak van alávetve, azért számításuk alapjául vették azt, hogy a csatornák képesek legyenek ezen átlagos fogyasztás kétszeresét is levezetni.

Ezen feltevés mellett a hektár és másodpercenként levezetendő maximális szennyvíz vízmennyiség 0.55 liternek adódott ki; mert:

100,000 lakos osztva 635 hektárral lesz a hektáronkénti átlag lakosság idővel 157.48. Fejenként és naponként 150 liter fogyasztást véve fel $157.48 \times 150 = 23622$ liter lesz naponként és hektáronként elfolyó víz, ezt osztva a napi másodpercek számával 86300-al, lesz a hektár és másodpercenkénti átlag 0.273 liter, a hektár órai elvezetés tehát 0.546, kerekén 0.55 liter. Ezen számítás mindenesetre oly bőséges, hogy a legmesszebb menő igényeket is kielégítheti.

Ily számítás mellett az egész város területéről elvezetendő legnagyobb másodpercenkénti vízmennyiség évtizedek múlva 349 literre tehető.

A t rvezet XIV. pontja a csatornázás költségeit tárgyalja, mely szószerint a következő:

Az egész csatornázás költségei tekintettel arra, hogy az előnyösen választott rendszer következtében sem nagy csatorna szelvények építése nem válik szükségessé és a vizek mesterseges emelése is elkerülhető volt, aránylag csokélynek mondhatók.

A létesítendő költségeket a következő, a költségvetésben részletesen igazolt föltételek mutatják, u. m.:

1. Szennyvízcsatornázás a jobbparton 284166 frt 70 kr.
  2. Szennyvízcsatornázás a balparton sifonnal 259846 frt 50 kr.
  3. Összes szennyvízcsatornázás 544013 frt 20 kr.
  4. Ehhez a szennyvíztisztítótelep 33456 frt 88 kr.
  5. Szennyvízcsatornázási összeg 577470 frt 8 kr.
  6. Esővízcsatornázás a jobbparton 146622 frt 80 kr.
  7. Esővízcsatornázás a balparton 160929 frt 20 kr.
  8. Esővízcsatornázás összesen 307552 frt.
  9. Ehhez az összes szennyvízcsatornázási, sifon és tisztítótelep költsége 577470 frt 8 kr. Összesen 885022 frt. 8 kr.
- Ehhez a munkavezetés és előreláthatatlan 5% 44251 frt 10 kr. Főösszeg 929273 frt 10 kr.

TAJÉKOZTATO.

- Márcz. 24. Bőjti felolvasás a kath. körben d. e. 11 órakor
 Márcz. 24. A hegyközség tavaszi közgyűlése.
 Márcz. 26 és 27. Fősorozás a tűzoltó őrtanyán.
 Márcz. 27. Városi pénz- és jogügyi bizottságnak ülése d. u. 3 órakor.
 Márcz. 29. Szépészeti és közlekedési bizotts. ülése d. u. 3 órakor.

UJDONSAGOK.

A »Kath Kör« bőjti matinéja.

Az oly szép sikereket elért bőjti felolvasások utolsóját tartja meg ma a Kath. Kör saját termeiben. Tekintve azt, hogy az eddigi műsorok is oly díszes és intelligens közönséget vonzottak, hogy befogadásukra szűknek bizonyultak a kör termei, valószínű, hogy a mostani is oly vonzerővel fog bírni.

A mai, szintén oly magas színvonalon álló felolvasás műsora a következő:

1. *Improperium expectavit cor meum.* Négy szólamra írta dr. Szemethy Géza, éneklék a róm. kath. tanítónőképzede növendékei.

2. *A legszentebb korona.* Irta és felolvassa dr. Némethy Gyula.

3. *Oh Jézus, Jézus!* Régi magyar bőjti ének, *Beleznay Antal* és *Moyzes Miklós* összhangosítása szerint előadják a róm. kath. tanítónőképzede növendékei.

Az ünnepély délelőtt 11 órakor kezdődik.

29 közül 8.

Ez annyit jelent, hogy az idej sorozáson az első korosztálybeli 29 önkéntes jelölt közül 8 találtatott olyan a kire rá lehetett mondani: — Tauglich! Ohne gebräch.

Bizony ez elég elszomorító tünet! Mert az igaz, hogy senki sem örül annak, ha egy évet mint önkéntes elveszít az életéből, ellenben igen örül annak, ha ez alól kibuvhat. Az idén 21 ifju hujt ki alóla.

Szinte fájdalmas gúnynyal írom ki e szót ifju, midőn erről a sorozásról beszélve az össz-iffúság képét varázsolom magam elé . . . ott a sorozó teremben.

Látom a sápadt színtelen arcokat, kopaszodó fejét, a vézna idomtalan tagokat, beesett mellet, meggörnyedt hátat és tudom, hogy az, a ki előttem áll a legszebb reményekre van jogositva, dicső jövő küszöbe előtt áll, mert mind középiskolát végzett tanult ember és a hátán csak 21 év nyoma van.

És megborzadok, hogy ez a 21 év milyen rokkantá tette azt az ifjut, kinek ép, erős egészségesnek, életkedvvel telnek és tagbaszakadtnak kellene lenni! Nem a katonaságot sajnálom, mely csak anyagot veszít, hanem a társadalmat s általa a hazát, mert mit várhatni olyan embertől majd, ki már 21 éves korában kedvetlen, életunt, *tapasztalt* és kihálva belőle minden ambíció.

Gondolkodhatik e fölött az ember és nem tudja eltalálni mégse, hogy ki ebben a hibás? Lehet a társadalmi szokás, környezetek, véletlen s majd tartós körülmények és . . . eh föltre a frázisokkal lehet a *szülői nevelés* is.

Igen! Hogy mennyiben? képzelje el miúdenki egy ifju felnevelkedését. »Az én fiam«. Ez a domináló a gyermek minden tetteiben, ez az enyhítő az ifju minden ballépésében. Éjszakai, kártyázik, dorbézol és botrányokat csinál. Hiszen fiatal embereknek való *stikli* és nem vonhatja ki magát olyanból, a miben kollegái is részt vesznek. Hogy aztán sápadt és halvány . . . hiszen az az érdekes uri szín, nem az a piros mond falusi kinézés.

Mi lesz aztán belőlük? Bestréberkednek valami állásba és élnek úgy mint eddig fokozottabb mértékben. Lesznek megrögzött; érzéketlen agglégények!

Szülői nevelés! Nem kell neked félelmesnek lenni, csak kellő szigorúsággal büntess. Ne

légy engedékeny mindenben, de engedd az ifjut oda, hol a hasznost a kellemessel vegyitheti. Ne légy tulságos hiszékeny és . . . ne legyen benned *majomszeretet*.

Ez az oka annak, hogy oly kevés most a katonának való ember. Ne a te fiadat nézd abban az ifjuban, ki ne lásson mig te élsz nélkülözést és küzdelmet, hanem nézd azt, hogy ő rá — nem a katonaságnak — de a hazának van égető szüksége. (He.)

A kettős ünnep miatt lapunk legközelebbi száma csak szerdán reggel fog megjelenni.

* *Gyümölcsoltó boldogasszony.* Holnap hétfőn ünnepejük a magasztos titok kijelentésének emlékét, hogy a názáreti szűz fiat szül, aki Isten fia lesz. Az ünnepet Gyümölcsoltó Boldogasszonynak nevezi a nép, mert ezen a napon kezdik meg a gyümölcsfák oltását.

* *Fekete vasárnap.* Az isteni Megváltó kinszenvedését megelőző időszak egyik kiemelkedő határnapját ünnepli meg ma a kath. egyház. A nagyhetet megelőző nyolcz nap beköszöntője. Az egyház készül s előkészíti hiveit a nagy tragoedia emlékeztetének megülésére. A templomokban az oltárokat megfosztják ékségeiktől, a feszületeket pedig sötét lepellel vonják be.

* *Uj czimzetes kanonok.* Mint értesülünk a hivatalos lap legközelebb közölni fogja, hogy az apostolikirály ő Felsége *Kny Antal* békési esperes-plebánost a váradi lat. szert. székesegyház *tiszteletbeli kanonokjává* nevezte ki. A kitüntetett férju régi érdemes munkása az egyházmegyének. Váradi születésű ember, itt végezte középiskolai tanulmányait, a theológiát pedig a pesti egyetemen. Káplánkodott az egyházmegye különböző helyein, több évig Váradon is volt alkalmazva, majd kigyósi lelkész, később pedig békési plebános lett. Kegyurai, a Wenckheim grófok állandóan bizalmukkal, szeretetükkel tüntették ki; paptársai meg éppen szerették őt jóízű kifogyhatatlan humoráért és baráti jó szívéért. Mint békési plebánost a bibornok-püspök szentszéki ülnökké nevezte ki, majd a legnagyobb kerület esperesévé tette. A királyi kitüntetéshez örvendő szívvel kívánnak minden jót paptársai, hivei és Békés megye egész társadalma.

* *A Szigligeti-Társaság felolvasó ülése.* A Szigligeti-Társaság Nagyváradon ma, márczius hó 24-én d. e. 11 órakor Szigligeti Ede tiszteletére felolvasó-ülést tart a jogakadémia dísztermében. Műsora a következő:

1. Megnyitó, tartja *Rádl Ödön* a társulat elnöke.
2. Költemények, írta *Ady Endre*, felolvassa a *Bíró Lajos*, t. r. t.
3. Szigligetiről. Irta és előadja: dr. *Kovács S. János* a t. r. t.
4. A szent. (Rajz.) Irta dr. *Várnai Ferencz*, felolvassa: dr. *Márkus László* a t. r. t.

* *Sorozás.* Tegnap folytatták Nagyváradon a tűzoltó őrtanyában a sorozást. Az I. korosztályból még hátralévők s a II. korosztálybeliek állottak mérték alá. *Kétszáznyolczvan* hadköteles volt megidézve sorozásra s a megjelentek közül *helvennyolcz* vált be katonának. Kedden és szerdán folytatni fogják.

* *Magyar név.* Nagybjomi illetőségű *Krausz Lajos* vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel »*Szekeress*«-re magyarosította.

* *Nagyvárad városa mint alapító tag.* A m. kir. belügyminiszter jóváhagyta Nagyvárad város törv. hat. bizottságának azon határozatát, mely szerint 300 korona tőkével a »Gazdasági és cseléd pénztár« alapító tagjánál belépett

* **Nyugalom az egyetemen.** A tudomány-egyetem kapui, amelyeket a kereszt kitűzése miatt bezáratott az egyetemi tanács, tegnap nyitak meg ismét. Hogy újból megkezdődnek az előadások, azt a rektor magnifikusz tegnap este hozta az egyetemi polgárok tudomásra s az ifjak, akiknek egyik részét a tudomány, másik részét pedig a kíváncsiság hozta az egyetemre, reggeli 8 órakor csoportokra verődve tárgyalták a miniszter választát és a rektori intézkedéseket. Még a kapu kinyitása előtt belülről az üvegtáblákra a rektor hirdetését ragasztották fel a pedellusok. Ez a hirdetés erélyes hangon inti, figyelmezteti és óvja az ifjúságot a további mozgalmak elkerüléséről. Ekkor aztán kinyitották az Egyetem-térre nyíló főkaput. Az egyetemi polgárok seregestül akartak betódulni az előcsarnokba, de az egyetem három alkalmazottja mindegyiktől elkérte az indexet és csak azokat bocsátotta be, akik elő tudták mutatni indexeiket. Több embert karhatalommal kellett eltávolítani a kapuból, mert okvetlenül be akartak jutni, daczára annak, hogy indexük nem volt. Ezeknek egy része egyetemi hallgató ugyan, de nem hozták magukkal leczkekönyvüket, a másik része pedig nem is volt egyetemi polgár. Akiket bebocsátottak, nyugodtan hallgatták végig az előadásokat.

* **A szépművészeti és közlekedési bizottság ülése.** Nagyváradi város szépművészeti és közlekedési bizottsága **Komlóssy** József városi gazd. tanácsos elnöke alatt, f. hó 29-én délután a városháza tanácstermében ülést tart.

* **Kinevezések.** A nagyváradi kir. ítélőtábla elnöke, a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla kérésére dr. **Lovászi Gyula** közgazgatósi gyakornokot díjas joggyakornokká nevezte ki. — A nagyváradi kir. törvényszék elnöke **Tóth Gábor** nap — díjas szolgát, a nagyváradi kir. törvényszékhez III-ad osztályu hivatalszolgávvá nevezte ki.

* **A város világitása.** Közvetlen a világitás berendezésére vonatkozó pályázat lejárta előtt is érkeznek a tanácshoz különböző czégek és vállalatoktól ajánlatok. Ma az utolsó órában egy **belga nagy részvénytársaság** intézett egy beadványt e tárgyban a tanácshoz, melyben a pályázati határidő meghosszabbításának kedvezményét kéri, hogy részletes terveit a város világitására nézve benyújthassa. A czég jó hírnek örvend s világszerte ismeretes világitási és villamos vezetési berendezéseinek szoliditására. Ajánlatában nemcsak a világitás berendezésére vállalkozik, hanem még kölcsönt is hajlandó a városnak nyújtani a felmerülő pénzügyi akadályok megszüntetésére.

* **A pénz- és jogügyi szakbizottság ülése.** Nagyváradi város pénz- és jogügyi szakbizottsága f. hó 27-én d. u. 3 órakor, a városháza tanácstermében ülést tart, a következő tárgysorozattal:

1. A gyámpénztári kölcsön után a kamatláb leszállítása. 2. Folyó évi kövezési munkálatok. 3. Rátkay József kérvénye 500 korona segély iránt. 4. A gyár ipar támogatása tárgyában beadott javaslat. 5. Az alsó és felső gyaloghíd bérlete meghosszabbítása iránt beadott kérvények. 6. Darvassy Lajos tanácsnok kérelme 600 korona személyes pótlék engedélyezése iránt. 7. Dus László t. főügyész előterjesztése a t. ügyészi hivatalnál egy ügyvédjelölti képesítéssel bíró egyén alkalmaztatása iránt. 8. Dr. Dési Géza thb tag indítványa, valamint 9. Erber Imre és társainak kérvénye a helybeli kereskedőktől beszedendő helypénz illeték eltörlése tárgyában. 10. A szegény ügy rendezésére vonatkozó szabályrendeleti javaslat egész terjedelmében tárgyalása.

* **Uj csendőrség.** A belügyminiszter értesítette Biharvármegye alispáni hivatalát, hogy **Bagamér** községben egy csendőr küldemény felállítását határozta el, mely négy főből fog állani. A bagamériak, hol a közbiztonság ezideig elég gyarló volt, bizonyára örvendeni fognak a miniszter határozatának.

* **Ajándékozások a városi árvaháznak.** A városi árvaház igazgató választmányának f. hó 9-én tartott ülésén bejelentette az árvaházi gondnok, hogy a karácsonyi ünnepek alatt ajándékképpen **381 kor. és 59 fillér** folyt be s ezenkívül nagyon sokan ajándékoztak gyümölcsöt, játékokat stb. A választmány jegyző-könyvileg már kifejezést adott köszönetének az ajándékozók iránt s kifejezi azt nyilvánosan ez uton is. A gyűjtés körül legtöbb buzgalmat fejtettek ki: **Stark Gyula, Kiss Dávid, Lakatos Juliska és Grünbaum Regina.** A részletes kimutatást annak terjedelmes volta miatt nem tehetjük közre.

* **Az egységes idő behozatala.** Nagyváradi város közgyűlése az egységes idő behozatalára nézve felhatalmazta a tanácsot, hogy **Szilágyi Géza Szt. László-téri órással** egyezséget kössön kétszáz koronában, az egységes időt jelző Szent László-templom órája kezelésére nézve — az 1902. évi január hó 1-től kezdődőleg. A közgyűlés ezen határozatát a belügyminiszter tegnap érkezett határozatával jóváhagyta. Így tehát január elsejétől kezdve lesz Váradon egységes idő, aminek a hiányát ez időszertint nagyon is lehet érezni.

* **A hétről.**

Egyetemi vizsgán. (Jelenet a jövőből). **Vizsgáló egyetemi polgár:** Tiltakozom! A tanár ur **keresztkérdéseket** tesz! Az egyetemen pedig tilos a kereszt,

•

Anyós (a vejéhez, ki orvos): Kedves vőm uram, úgy érzem, hogy a gyomrom nincs rendben. Megmutassam a nyelvemet?

Vő: Főlölesleg kedves mama, A nyelvet úgy is nagyon jól ismerem.

•

Pista: Papa, mi az agglegény?

Papa: Az fiam boldog ember; de meg ne mondó a mamának.

•

Vasuton.

— Látod barátom, most nemsokára Czeplédre érünk.

— Csakugyan, a C már látszik is.

•

Szabó: De kedves uram, még most se fizet ki a számláját?

Adós: Kérem, azt mondják, hogy az idő pénz. Én pedig elég időt adok magának, hogy a követelésére várjon.

(**Kakas Márton**).

* **Letört bimbó.** Sulyocsapás érte **Fanky** Antalt és nejét gróf **Beroldingen** Melanié-t. Kis gyermekük **Vilike**, tegnap rövid szenvedés után elhunyt. Hétfőn délelőtt fogják a kis halott földi maradványait örök nyugalomra helyezni.

* **Talált tárgyak** A Bikáctól Nagyszalontáig vezető országuton **Rajkó Mihály** bikácsi lakos különféle tárgyakat talált, a mit valószínűleg valami kiskereskedő veszíthetett el. Megőrzés végett a bikácsi jegyzősnél vannak elhelyezve, hol igazolt tulajdonosa átveheti.

EGYESÜLETEK

A velencei Népkör felolvasó estélye. Fényesen sikerült felolvasó estély volt tegnap este a velencei Népkörben, hol diszes, szép közönség mulatott a hajnali órákig. A műsort **Marton Manó** hírlapíró társunk nyitotta meg, ki nagy tetszéssel olvasott fel sikerült néhány apró történetet. Majd **Szohner Olga** kisasszony a Szigligeti-színház bájos művésznője lépett a dobogóra s nagy hatással szavalt egy gyönyörű költeményt, **Rogoz Imre** pedig Ábrányi Emil »Keresem az Istent« című költeményét szavalta nagy tetszés mellett. Ezután az est fény-pontja következett. **Tomm Béla** zenetanár, ez a kiváló tehetségű hegedűművész játszott nagy művészi erővel több koncert darabot **Waldmann Géza** johallgató

tehetségre valló zongorakísérete mellett. A közönség lelkes, viharos tapsaira minden számrá ráadásal kellett szolgálnia. Bűvészmutatványok következtek ezután.

Jelen voltak a következő hölgyek:

Asszonyok: Farkas Józsefné, Domokos Károlyné, Horváth Gézané, dr. Barna Arminné, Fischer Emilné, Huszár Adolfné, Báás Györgyné, Spierer Gyuláné, Rottenberg Jakabné, Meining Sándorné, Rogoz Demeterné, Moskovits Szidorné, Hoffmann Károlyné, Simon Jakabné, Butár Jánosné, Spreng Adolfné stb.

Leányok: Báás Vilma, Rottenberg Etelka, Spreng Teréz, Spierer Szeréna, Salamon Ilona, Weisz nővérek, Domokos Magdus, Horváth Micsike, Farkas Erzsike, Weisz Frida, Rothmann Ilonka, Moskovits Czilike stb.

Felülfizettek: Dr. Bulyovszky József és neje 20 kor., Mezey Vilma, Szmelka György, Farkas József, dr. Barna Armin 2—2 kor., Huszár Adolf, Weisz Mózes és Menning Sándor 1—1 kor.

Betegsegélyző pénztári közgyűlés.

A Nagyváradi Ipartestületi Betegsegélyző Pénztár rendes évi közgyűlése f. évi márcz. hó 24-én d. e. 10 órakor fog megtartatni. Tárgyai a következők: 1. Az igazgatóság évi jelentése. 2. Az 1900. évi zárószámadás, vagyommérleg és a felügyelő-bizottság jelentése alapján a felmentvény iránti határozat. 3. Az igazgatóság választás alá eső tagjainak, továbbá felügyelő-bizottság és választott bíróság választása. 4. Netaláni indítványok.

IRODALOM.

„**Fürdők és nyaralóhelyek**“. Az összes hazai fürdők **ingyenes** ismertetője. Kiadta a »Dunántúli Közművelődési Egyesület«.

Külföldön számos vidék, sőt tartomány lakossága megél az idegen forgalomból, az oda csődülő nyaraló és fürdőző publikumból, s bár nem egy fürdőnk gyógyhatását illetőleg messze túlszárnyalja a külföldi fürdőket, mégis a magyarok számai külföldön töltik el a nyarat. A »Dunántúli Közművelődési Egyesület« vállalkozott ama nagyfontosságú akcióra, hogy a magyar fürdők felvirágoztatása és azok idegen forgalmának emelése érdekében lépést tesz. E czélból adja ki minden évben a »**Fürdők és nyaralóhelyek**« füzetét, melylyel hazánk regényes szépségű fürdőire akarja terelni nagyobb tömegben a külföldi fürdőkből és nyaralóhelyekből a nyaraló publikumot. E hasznos és hazafias vállalatnak most megjelent **ötödik évfolyama** részletesen ismerteti az összes hazai fürdőket és nyaralóhelyeket. A gondosan összeállított füzetet, melyet dr. **Fodor Oszkár**, a »D. K. E.« titkára szerkesztett, az egyesület titkári irodája, Budapest, Kerepesi-ut 43. kívánatra bárkinek **ingyen és portómentesen** megküldi, ezenfelül elküldi az ország összes kaszinóinak és hivatalainak. A díszesen kiállított füzet czimlapjának képét **Vajda Zsiga** a jeles festőművész rajzolta. Sajnálattal látjuk azonban, hogy a füzetből Nagyváradi két fürdője hiányzik.

Igazságszolgáltatás.

Párbaj. Ifj. **Bige György** még a múlt év ápril havában pisztolypárbajt vívott **L. Menszár** Jenővel és **Pavella** Zsigmond johallgatóval a p-szöllősi sörgyárnál. Mindkét párbajnak oka összeszólalkozás volt.

Mínt hogy sebesülés egyik részről sem történt, azért is az új bünvádi eljárás alapján az ügyet a vidéki kir. járásbíró tárgyalta. Ifj. **Bige György** a tárgyalásra nem volt megidézhető, mivel lakhelyét nem tudják, s így vele szemben az eljárást addig, míg elő nem kerül, a bíróság megszüntette. **Pavella** Zsigmond és **L. Menszár** Jenővel szemben azonban a tárgyalást megtartották, melynek eredménye az volt, hogy **Pavella** Zsigmondot **nyolcz** napi, **L. Menszár** Jenőt pedig **két** napi államfogházra ítélte a járásbíró. Az ítéletben a marasztalt terheltek megnyugodtak, s így az jogerős.

TANÜGY.

A katolikus tanítók országos bizottsága.

Március 21-én délután 5 órától esti 9 óráig és 22-én délelőtt 9-től 12-ig ülésezett a katolikus tanítók országos bizottsága a Szent István-Társulat kis üléstermében. Az ülés egyházi elnöke *Steinberger* Ferencz dr. nagyváradai kanonok, világi elnöke *Ember* Károly budapesti tanár, titkára pedig *Dreiszigler* Ferencz kalocsai tanítóképző-intézeti tanár volt.

A folyó ügyek kapcsán elnök bejelentette, hogy a magyar katolikus népoktatás kilencz-százados történetét íratta meg a bizottság a vázlatok alapján *Musics* Sándor minoritarendi tanítóval, ki most áprilisi halasztást kér. A bizottság e halasztást megadja.

Döbrösy Alajos előadást tartott az állam tanügyi kormányzatának az állami tanítóképző-intézetek új rendtartására és a képesítő vizsgálatok új szabályzatára vonatkozólag. Kifejté, mi hiányzik e rendtartásban, mit a katolikusok a tanítók képzésénél, nevelésénél elengedhetetlennek tartanak s rámutat azokra a tételekre, melyek e szabályzatokban követhetők. Kész munkálattal terjeszt a bizottság elé s kéri, hogy az fogadtassék el a katolikus tanítóképzés égetően szükségessé vált országos rendezésének alapmunkálatául. A felolvasás nyomában megindult vita után a bizottság azt határozta, hogy a tanári testületek véleményei előzetesen az előadóhoz küldessenek összesítés végett s az terjessze aztán munkálatát a plénum elé.

Ezután *Szöke* Sándor tartotta meg előadását a *gazdasági ismétlőiskolákról*, kimutatván, mily kétes helyzeteket teremtett a miniszter ezen intézkedése s különösen hangsúlyozva, hogy ez tulajdonképpen a katolikus intézetek előállítását célozza, a következő határozati javaslatot fogadták el:

A szervezésig is a katolikus ily ismétlő iskolák, ha a község szervezte is, katolikus jellegűnek mondassék ki és bennük a Szent István-Társulat könyvei használtassanak. A katolikus tanítók serkentendők a gazdasági póttanfolyamok végzésére. A szervezésről a katolikus hatóság intézkedjék. A katolikus tanítóképzők felhívandók, hogy a gazdasági kiképzésnél a gazdasági ismétlő iskolákra tekintettel legyenek. A katolikus jellegű iskolák is igényelhetik az állam segítségét, éppen úgy, mint a községi szervezettü iskolák. Megkerestetik a püspöki kar, hogy egy katolikus szellemű terv és szervezettel létesíttessék.

Március 22-én a tanítói földek adójának a rendezése került szóba. Tizenkét helyről jött erre jelentés, mely jelentések nem nyújthatván teljes világosságot, e kérdésnek a megbeszélését a következő ülésre halasztja, amiért *Rohn* Nándor indítványára, a jelentések benyújtásának határidejét meghosszabbítja s kéri az érdekelteket, hogy a jelentéseket minél pontosabban adják be. A bejött jelentéseket egy szűkebb bizottság tárgyalja és tanulmányozza az idevonatkozó törvényeket.

A bizottság tagjai lettek: *Ember* Károly, *Dreiszigler* Ferencz, *Bertalan* Vincze, *Barabás* Károly.

Steinberger elnök felolvastatta ezután a hercegprímáshoz intézett kimerítő jelentést, mit éljenzéssel vett tudomásul az ülés. *Bertalan* Vincze, *Rohn* Nándor és *Barabás* Károly felszólalásai után elhatározták, hogy a kongresszus lefolyását tárgyaló összes iratokat összegyűjtve, külön füzetben mint emlékkönyv kiadassék és minél szélesebb körben terjesztessék.

A megszerkesztéssel *Dreiszigler* titkárt bízta meg az elnökség.

Ezután *Bertalan* Vincze ezen indítványai fogadtatták el:

1. A népiszkolák közigazgatásának egyöntetű eljárása céljából szükséges összes, az iskolák bel és külterületére vonatkozó nyomtatványok szerkesztése végett küldjön ki egy szűkebb

körű bizottságot és ezen bizottság munkálatainak felülbizárlása után kerestessék fel a püspöki kar, hogy ezt általános kötelezővé tegye s a kiadással a Szent István-Társulatot bízta meg, mellyől bizonyos jövedelem a tanügyi tanácsra esnék.

2. Gondoskodjék a Tanács, hogy a százás bizottság minden egyes tagja egy, az elnökség által kiállított okiratot kapjon, mely mint kitüntetés szolgáljon jutalmul a katolikus tanügyi terén kifejtett munkásságért.

Végül a százás bizottság közgyűlésének idejétől augusztus hó második fele állapítatik meg. A tágysorozatról az elnökség gondoskodik.

A pénztári jelentéssel a gyűlés befejeztetett.

Vizsgálatok az ipariskolában.

Az iparos tanonczisola téli, tanfolyamának évváró vizsgái március 18-án és 21-én tartattak meg. — A szokásos rajz kiállítás pedig március 25-én d. e. 9—12 óraker tartatik a polg. isk. I. e. 19. sz. teremben.

Ugyanezen helyen és időben tartja a kézügyességi tanfolyam is kiállítását, mely tanulságos kiállításokra felhívjuk a mesterek, szülők s a tanügyi barátok figyelmét.

IPARÜGY.

Előjárósági ülés.

Az ipartestület előjáróságának március hó 21-ik napján tartott ülésén megjelentek: *Bertsey* György elnök, *Andriska* Károly és *Milibák* József alelnökök, *Bodnár* János, ifj. *Cser* János, *Czeplédy* Jeremiás, *Hann* Lajos, *Kiss* Károly, *Nagy* Samuel, *Óváry* Lajos, *Sziládky* Ernő, *Szűcs* Ferencz, *Tarsoly* Ferencz, *Tatray* Sándor, *Vlád* Ágoston, *Voszka* Ferencz előjárók. *Kadlecik* Samuel és *Rigli* József póttagok. *Iványi* István és *Stagl* Kálmán számvevők. *Jan* kovich János ipartest. főjegyző.

A február havi ülés jegyzőkönyvének felolvasása és jóváhagyása után az elnöki jelentésben részletezve előterjesztetett, a betegsegítő pénztárak szervezésére vonatkozólag az ipartestületek központi bizottsága által márcz. hó 10-én Budapesten tartott értekezletnek határozata az Országos értekezletnek ápril. hó közepéig Budapesten leendő megtartásáról, melyre az ipartestületi betegsegítő pénztárak a kamarák és azok a kik a bizottságnak hivatalból tagjai, meghívottak, az előjáróság az országos értekezleten leendő képviseltetésével *Bertsey* György elnököt bízta meg. Ösmerteti a jelentés, a Budapesten március 10-én megtartott ipartestületek központi bizottsága ülésén az elnök által előterjesztett azon indítványát, hogy az ősz- iparos ág arra törekedjék, hogy az iparosok érdeke képviselete, a parlamentben jövőre nagyobb érvényesítést nyerjen, erre nézve az országos bizottság egyhangulag kimondotta, hogy az értekezlet kívánatosnak és a mostani viszonyok közt időszerűnek tartja egy bizottság kiküldését, a mely magát érintkezésbe tegye az ország összes ipartestületeivel s buzdítólag hason a hazai összes iparosokra, hogy igyekezzenek a közelgő képviselő választásokon minden befolyással odahatni, hogy a hol lehet, első sorban iparosok, továbbá az ipari érdekek hivatott szószólói választassanak képviselőket.

Az elnök eljárása jóváhagyólag tudomásul vétetett.

Tudomásul vétetett a február havi pénztári számadások vizsgálatáról és a pénztár állásáról szóló jelentés, mely szerint a bevétel a január havi pénztári maradvánnyal együtt 4880 korona 89 fillér, a kiadás 1723 korona 41 fillér, a pénztári maradvány 3157 korona és 48 fillér volt.

Az iparos tanoncz munka kiállítás napjain f. évi június hó 29-ik és 30-ik napját tűzték ki.

Kovács László és neje által a Nemzeti szálloda bérleti jogának átvétele és az előjáróság által kikötött feltételek elfogadása jóváhagyása tudomásul vétetett.

Az elnök azon indítványa, hogy az ipar-

testületi alapszabályok módosítás alá vétessenek, elvben elfogadtatott annak kidolgozására. *Bertsey* György, *Andriska* Károly, *Bodnár* János, *Óváry* Lajos, *Czeplédy* Jeremiás, *Tatray* Sándor, *Milibák* József, *Sziládky* Ernő és ifj. *Cser* János előjárókból álló bizottság küldetett ki.

Tatray Sándor lakatos iparos által bemutatott munka és műhely rend, az 1884. évi XVII. t. cz. 113. §-a értelmében az ipartestület mint iparhatóság által tudomásul vétetett.

Köszönet szavaztatott a Biharmegyei Takarékpénztár 50 korona, a Biharmegyei Kereskedelmi bank 50 korona és a Nagyvárad Takarékpénztár 50 korona az iparos menház javára küldött és *Gerő* Ármin főkapitány ur által két szűkebb viszonyok közt levő iparos részére 33 korona 90 fillér kegyes adományokért.

Két rendű számlára 69 korona és 23 fillér kiutaltatott.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Vasárnap: d. u. Csikós. este Trónkeresők.

Hétfő: d. u. Hőfőherke. este Mária bátyja.

Kedd: Charlie néneje.

Szerda: Viceadmirális (előszőr.)

Csütörtök: Viceadmirális.

Péntek: Nagymama. (Batizfalvy Gizella búcsu föllépése.)

Szombat: Viceadmirális.

Vasárnap: d. u. Nebántsvirág.

este: Aranykakas. (Ballák búcsuföllépése.)

Szigligeti emlékezete. Ma, vasárnap Szigligeti Ede emlékezetének hódol a Szigligeti színház. A nagy színműírónak két darabja kerül színre ünnepi előadásban. Délután a *Csikóst* adják elsőrendű szereposztással, este pedig Szigligeti nagyszerű történelmi drámáját a *Trónkeresőket* hozzák színre.

Búcsuzó színészek. E héten lépnek föl utoljára a Szigligeti-színház ama tagjai, akiknek virágvasárnapján szerződésük lejár. Pénteken *Batizfalvy* Gizella búcsuzik a közönségtől a Nagymama Márta szerepében; a darab czimszerepe Somogyiné régi hírneves alakítása. Vasárnap este *Blumenthal* és *Kadelburg* darabjában az *Aranykakas* főszerepében vesz búcsút a nagyvárad közönségtől *Balla* Kálmán és *Balláné* Csik Irén.

A Viceadmirális bemutatója. Milöcker bájos muzsikája, fényes, látványos operettje, a *Viceadmirális*, melyre heteken át lázas izgalommal készültek a színháznál, csütörtökön kerül bemutatásra. Meglepő szép díszletek, gyönyörű kosztümök készültek a darabhoz, melynek előadásában az egész operett személyzet részt vesz.

A hétfői előadások. Hétfőn, Boldogasszony ünnepén két előadás lesz a színházban. Délután a *Hőfőherke* című tündérvígjáték kerül előadásra fényes kiállításban este *Bokor* gyönyörű népszínművét *Mária bátyját* ujtják föl. A népszínmű szerepei kitérő kezekben vannak.

Szilágyi és Fűredi búcsuja. A színtársulat két oszlopos tagja: *Szilágyi* Dezső és *Fűredi* József búcsuznak a közönségtől s hogy még egyszer alkalmuk legyen a közönségnek néhány kellemes, derült pillanatot szerezni, a búcsuzásnak azt a nemét választották, melyet a közönség bizonyára szívesen fog fogadni.

Husvét másodnapján délután négy óraker a *Fekete Sas* nagytermében, a színtársulat több tagjának közreműködésével előadást rendeznek, melynek műsora a következő:

I. JÓL ŐRZÖTT KIS LÁNYKA.

Vígjáték 3 felv. írta Labicke.

Közreműködnek: P. Szép Olga, Tóvári Anna, Szilágyi Erzsike, Füredi József, Rogoz Imre, Szilágyi Dezső.

II. 1. Az én katám, chanson, éneki Füredi József.

2. Czimbalom sóló, czimbalom nélkül czimbalmozza Füredi József.

3. Monolog, előadja Szilágyi Dezső.

4. Kaczagó cuplék, előadja Füredi József.

5. Pro et contra, írta Jokai Mór, előadja Füredi József.

III. A MINISZTER ELŐSZOBÁJÁBAN.

Dramolet 1 felv. írta Hahn Rezső.

Közreműködnek: P. Szép Olga, Szilágyi Dezső, Füredi József, Rogoz Imre.

A közönség két kedvencének búcsuja alkalmából bizonyára teljesen meg fogja tölteni a »Fekete Sas« nagytermét, hogy a búcsuzók utolsó perceit is megédesítse ezáltal.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 161.

Idénybér. 157 m.

Nagytársaság, vasárnap, 1901. márcz. 24-én

délután 3 órakor, fél helyárral

A CSIKÓS.

Népszinmű.

este 7 órakor, rendes helyárral

Trónkeresők.

Dráma.

S Z E M E L Y E K :

Boleszló, lengyel fejedelem	—	Id Sággy Zsigmond
Borics, Halics fejedelme	—	Könyves Jenő
Judith, neje, Boleszló leánya	—	Balázs Olga
Bodomér, kunfejedelem, bujdosó	—	Bognár János
Róza leánya	—	E. Kovács Mariska
VII. Lajos, francia király	—	Balla Kálmán
Predszlava, Borics anyja	—	Somogyiné N. Julia
Magyarország nádora	—	Peterdy Sándor
Pater Seraphinus, szerzetes	—	Szilágyi Dezső

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsólye 1 frt 50 kr. Kórszék 1 frt 20 kr. Támlászek 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., középső 2-ik sor 50 kr., oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártsek 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy szinlap 10 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 órától 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap hétfőn, márcz. 25-én

délután 3 órakor, fél helyárral

HÓFEHÉRKE.

Tündérvígjáték.

este 7 órakor, rendes helyárral

Mária bátyja.

Népszinmű.

REGÉNY-CSARNOK.

S i b i l l a .

Írta: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

57.

És éppen környezete helyzete ezen szomorú hangulatban, de nem az emberek kik jelenleg benne mozogtak! Minél figyelmesebben nézte a termet és részleteit annál világosabb lett előtte, hogy mindezt oly híven hallá leírni mintha ismerés. — A terem mindkét oldalán rotundák vannak, mondá magához s nem

állhatott ellent, hogy a nyitott szárnyas ajtókon át a nevezett helyiséget meg ne tekintse. Ha nappal lenne, az ablakok egyikéből Comó, másikkából Leecó felé látnék. A lépcső mely mellett az előszobában elhaladtunk, az oratoriumba vezet, honnét az orgonát játsszák. Oh ha Geronimo mester nagyapa ifjúkori barátja megszólaltatná e vidám társaságban, dörögve, zúgva, megszegyenítően, hogy merészlik e szent helyet hű cselekedeteikkel megszentelteleníteni.

Nem velt ideje álmadozni, Fior Lagó grófné figyelme különös tárgyává tette. A jól conzerált kis özvegy, kinek éveiről hallgatunk, nem volt olasz, régi lengyel családból származott. Nagyon fiatal volt majdnem gyermek, midőn férjhez ment, hat hónapi házasság után férje elhagyta, hogy egy fontos örökségi ügyben áthajózzon az Océánon. Hiába várta visszatértét. Meg nyomát sem lelték fel soha.

Özvegyesre ítélve, megfoszva a férjhez menés jogától, a fiatal asszony külvilágban a legkellemesebben élt, férje birtoka élvezetében, mely örökösök hiányába neki esett.

Ezen körülmények egyesülve a házi asszony érdekes, sokat meg beszélt alakjával költötték fel Unica kíváncsiságát.

Most élenk beszélgetésben találjuk Sibillával. Ez a terem építészeti szépségét dicsérve, hirtelen kérdé:

— A szomszéd szobában, nem egy máltai lovagnak és korán elhunyt kedvesének képe van-e?

— Igen, természetesen. Honnan tudhatja ön azt?

— Álmomdtam. Ismeri ön az ifju lovag dalát, melyben meghalt szerelmét siratja.

A grófné reá nézett.

— Elhunyt férjemtől hallottam énekelni; de nem tudok a dallamra emlékezni! Ismeri?

— Rég ideje, hogy hallottam. Nem vagyok biztos benne, hogy tudom-e.

— Oh — ön énekel! — E melodiát hallanom kell!

Sibilla énekelte. Szívesen tévé, illet hanglejtéshez. Énekelte, mint egykor nagyapja mondá, az ősrégi dalt a máltai lovagról, a család régi tradícióját, mely majdnem elveszett, hisz a kis grófné nem sokat törődött ezzel. Oly sajátságosan, oly valódi olasz modorban adta elő, most már nagyon képzett, gyönyörű hangjával, hogy az egész társaság figyelmét magára vonta.

Alig énekelte végig, midőn egy idősebb ur, ki bizonyos távolságból figyelmesen hallgatá, előlépett, magát mint JI maestro Geronimo di Comó bemutatá.

Sibilla szemei csillogtak. Ez is? gondolá, hisz, tudhattam volna.

— Ime, itt van kéznél a mester, hogy a szegény diletánst legszigorubbán megítélje, szólt az ősz szakálu öreghez, kinek hatalmas termete, széles arca kissé Rüdigerre emlékeztet.

Az öreg művész valóban szigoráról volt ismert, hogy Sibilla tudta ezt, nem tűnt fel, habár ő nevét most hallá először.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A német trónörökös budapesti útja.

Budapest, márcz. 23. (Saj. tud. táv.) A német trónörökös budapesti útjáról, bécsi távirat szerint az udvarnál mit sem tudnak. E hír nagy meglepetést keltett.

Az angol-orosz incidens.

Pétervár, márczius 23. Az orosz távirati ügynökség jelenti Pekingből: A tiencini félreértés a vitás terület miatt az orosz tábornok és az angol csapatok főnöke között folyt személyes tárgyalások útján elintéződött. Az angol katonai hatóságok konstatálták, hogy az angolok által megszállott terület az oroszok oltalma

alatt állott és hogy három orosz határjelt az ő tudtok nélkül eltávolítottak, a mire is az angolok rögtön visszavonták őrségeiket és beszüntették a munkákat. Erre azután az orosz őrségeket is eltávolították. A vitás kérdést most jogi szempontból fogják megvizsgálni és békésen rendezni. (M. T. I.)

A szentpétervári zavargások.

Budapest, márcz. 23. (Saj. tud. táv.) Szent-Pétervárról távirják, hogy Lagowszky Miklós, a Potiedosever zsinat főprokurátorra aki rálött, nem diák volt, hanem statisztikai hivatalnok. Háromszor lött be a főprokurátor ablakán.

A német hadügyminiszter öngyilkos lett.

Budapest, márcz. 23. (Saj. tud. táv.) Bécsből vett hír szerint, a német hadügyminiszter főbe lötte magát. A hirt még nem erősítették meg. Valószínűbb, hogy a Würtembergi miniszterelnök követett el öngyilkosságot, kit állásából elcsaptak.

Radikalizmus Spanyolországban.

Budapest, márcz. 23. (Saját tud. távirata.) A Spanyolországból jövő hírek azt mutatják, hogy a forradalmi mozgalom által felszínre került radikális-liberális kormány újabb forradalomba hajlja a szerencsétlen nemzetet. A tegnapi minisztertanács szigorú megrovásra ítélte a szevillai érseket, mert a hívőknek az »Elektra« előadásán való részvételt megtiltotta. Weyler hadügyminiszter rendeletet adott ki melynek értelmében a tábort lelkész-állások az ezredeknél megszüntetettek, a közoktatásügyi miniszter pedig elrendelte, hogy a középiskolákban a vallástanítás ezentul csak fakultatív legyen. (M. T. I.)

A kolozsvári sikkasztás.

Kolozsvár, márcz. 23. (Saj. tud. táv.) A Tóth József által elsikkasztott összeg 22.000 koronára tehető. Fiókjában több kérő és fenyegető levelet találtak és 120 Tóth által zsírált váltót. A levelek valószínűleg azon nőtől erednek, kivel Tóth viszonyt folytatott. A belügyminiszter és Payer Béla között élénk sürgönyváltás folyik. Payer felszólította Korbulyt, hogy a hiányzó összeget fizesse meg, különben kénytelen lesz ellene bünygi feljelentést tenni.

A marseillei sztrájk.

Marseille, márczius 23. Egy csoport sztrájkoló több száz, különféle szakmájú munkást a munka beszüntetésére kényszerített és tüntetéseket rendezett az utcákon. Sok kereskedő bezárta az üzletét. Este a város nyugodt volt, de nem igen élénk. Nyolcz olasz és spanyol sztrájkolót a rendőrség szidalmazása és nyilvános erőszakoskodás miatt több hónapi fogházra ítéltek. A kereskedelmi érdekeket védő egyesület, továbbá a kereskedők és iparosok egyesületei és más társulatok táviratilag fordultak Waldeck-Rousseau miniszterelnökhöz és Millerand kereskedelmi miniszterhez segítségért. (M. T. I.)

Páris, márczius 23. A helyzet Marseilleben az utolsó 24 órában ismét kedvezőtlen fordulatot vett. Ugyanis az összes ipari szervezetek elhatározták, hogy minden erejükkel támo-

gatni fogják a kikötőmunkásnak sztrájkját, sőt esetleg általános sztrájkot idéznek elő. Ez a körülmény a kikötő munkásokat ismét fölháborította és oly föltételeket szabnak, melyek alapján Waldeck-Rousseau miniszterelnök nem hajlandó a közbenjárást elvállalni és ez az oka, hogy a marsellei polgármester lemondott párisi utjáról. (M. T. I.)

A búr háború.

London, márczius 23. Hogy az angol közönség már nagyon beleunt a háborúba, azt legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy a Bothával folytatott békealkudozások meghiusulását mindenütt nagy kedvetlenséggel fogadták. Több lap ama nézetnek ad kifejezést, hogy némi engedékenységgel le lehetett volna szerelni a búrokat. A liberális párti lapok konstatálják, hogy Kitchener és Milner, a kik a helyszínén vannak, sokkal engedékenyebbek mutatkoztak, mint Chamberlain miniszter, a ki még mindig a föltétlen megadást követeli. (M. T. I.)

NYILTTÉR.

Nagyváradról való távozásom alkalmából azon ösmerőseim, kiknél személyesen nem ajánlhattam magamat, fogadják ez uton irántam tanusított szívélyességükért, hálás köszönetemet és kérem, hogy ezentul is emlékeztükben tartsanak.

Krubicza József,
építész.

Van szerencsénk az igen tisztelt mérnöki kar, építészek, építkezési vállalkozók és építkező közönség tudomására hozni, hogy

gyárunk képviselőivel és gyártmányaink kizárólagos elárúsításával

a nagyváradon és Biharmegyében sok éven át volt buzgó munkatársunkat

Rosenberg Izsó urat

biztuk meg, a kit az említett területen bármely üzletnek nevünkben való megkövetésére feljogosítottunk.

**Beocsini Czemmentgyári Unió,
Redlich, Ohrenstein és Spitzer**

KOZGAZDASAG.

A hegyközség közgyűlése. Nagyvárad város hegyközsége ma délelőtt tartja rendes tavaszi közgyűlését a városháza nagytérben dr. Molnár Imre elnöklete alatt. A közgyűlést választmányi ülés előzi meg.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántul eredeti távirata. —

Ertéktőzsde.

	Budapest, márcz. 23.
Osztrák hitel	721 75
Magyar hitel	728 50
Allamvasut	690 —
Rimamurányi	528 50
Magyar jelzálog	466 —
Salgótarjáni	— —
Wagon-kölcsön	— —

Határidők.

	Budapest, márcz. 23.
Buza októberre	7.81
Buza áprilisra	7.75
Tengeri	5.40
Rozs okt.	6.92
Zab ápr.	6.47
Káposzta, repce, aug.	— —

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. márcz. 23-én.

Magyar aranyjárdék 4%	118.25
Magyar koronajárdék	92.65
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,1/2%	121. —
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,1/2%	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	119. —
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	92.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	99.55
Horváth-szlavónföldtehermentesítési kötvény	98.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	172.50
Tiszszabályozás szejedi sorsjegyek kölcsön	145. —
Osztrák járdék papírban	97.90
Osztrák járdék ezüstben	97.70
Osztrák járdék aranyban	117.75
Osztrák korona járdék	97.85
Osztrák államsorsjegyek	140.50
Osztrák magyar bank részvény	16.75
Magyar hitelbank részvény	727. —
Osztrák hitelintézet részvény	627. —
Párisi vista	95.35
20 frankos arany (Napoleon'or)	19.09
Németbirodalmi márka	117.55
London vista	240.04
20 márkás arany	28.50

A szorokosítását felelőse:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A Polgári takaré- és segély-szövetkezet

folyó év elején nyitotta meg

VI-ik évtársulatát,

melybe résztvenni óhajtok

folyó év április 1-ig mulasztási illeték nélkül vétetnek föl.

Az évtársulat 3 évi időtartamra szól. Mindenki tetszés szerint jegyezhet üzletrészeket. Egy üzletrészre hetenként 20 fillér fizetendő. A befizetések hetenként kétszer, u. m.

**hétfőn d. u. 3-5 óráig
csütörtökön d. u. 3-5**

eljesíthetők. Tagjainak adott kölcsönök után 6%-os kamatot szed.

A most felszámolt 3-ik évtársulatnál minden 20 filléres üzletrész után 2. kor. 56. fill. osztalék lett kifizetve.

A szövetkezetnek ez idő szerint több mint 2300 tagja van 45000-en felüli üzletrésszel.

Jelentkezők mindennap felvétetnek a szövetkezet üzlethelyiségében (Kossuth Lajos-utca 4-ik szám.)

**Jelinek Ferencz műkertész
Nagyváradon,**

ajánlja kifejlett nemes fajú ojtott **rózsáit** a legujabb fajokból; alacsony és magas törzsű rózsákat, **egy és két éveseket.** Az árak mérsékeltek.

Kapható még: Crosy **nagyvirág** **Canna** 35 fajban.

A legremekebb

Chrisanthemum

dugványokat 200 különböző fajban szállítok olcsó árban.

A legnagyobb virágú **pelargoniumok** a legszebb fajokban kertészetemben kaphatók.

Alkalmi csokrok, koszorúk a legszebb kivitelben, valamint mindennemű kertészeti rendelések felvételnek.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök.

Virágkereskedés: **Bémer-tér, Grundwald-ház. Kertészet: Nagyteleky-u. 426. Telephon: 102-103**

**A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment Capici comp.**

egy régi kipróbált házszer, amely már több mint 30 év óta megismert és bebizonyított általános közzévetéssel, csúzni és megújulásokkal. Itt és Súlyosabb utána azokat a káros hatásokat, amelyek a horgony-védője és a „Richter” oregánó-kezelésével minden gyógyászati káros hatást, főleg a: **Török József** gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
osasz. és kir. udvari szülőköt.,
Rudolstadt.

KRUGSTEIN IZIDOR UTÓDA

Telefon 67. sz.

ROSENBERG IZSÓ

Telefon 67. sz.

a »Beocsini Czemmentgyári Unio« képviselője,
Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca.

Ajánlja: Beocsini, román és portland cément, erdélyi gipsz, valódi aszfalt fedéllemez, elszigetelő lemezek és elszigetelő anyagok, carbolineum, tinctoral, stuccatur-nádfonat, kőagyagcsövek, cémentlapok, betoncsövek, keramit, disztégla, fedél-cserép, karstmárvány, továbbá kitűnő amerikai petróleum, elsőrendű gépolajok, gépszir és kocsikenős raktárát.

Vállal: Aszfaltozásokat valódi természetes aszfalttal. Nedves falak szárazzá tételét aszfalttal. Szagtalan aszfalt fedéllemezreli vagy Kátrány kőfedéllemezreli mindennemű tetőfedés és Facement-fedést.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet” 6-ik évtársulatának befizetései ünnep miatt holnap, azaz hétfőn d. e. 9—11 óráig eszkozlendők.

Árlejtési hirdetemény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 1901. évi március hó 14-én 51/2650. szám alatt hozott határozatából folyólag a Nagyvárad város területén levő ürszékek és emésztőgödörök a vonatkozó szabályrendelet értelmében eszkozlendő tisztításának vállalatba adása czéljából 1901. évi április hó 9-ikén délután 3 óraker a városház tanácstermében újabb árlejtés fog tartatni.

A vállalat kezdődik 1901. évi május hó 1-jével s tart tíz egymást követő éven át, vagyis 1911. évi április hó 30-ik napjáig; azonban Nagyvárad város közönsége fentartja magának a jogot arra nézve, hogy az esetre, ha a város csatornázását részben vagy egészben kiépíti, vagy ha más tisztítási rendszert kíván létesíteni, a szerződést a lejáratú idő előtt is bármikor hat havi felmondásra akár az egész város területét illetőleg, akár pedig annak egyes részeire megszüntelhesse.

Ajánlatot szóval vagy írásban zárt ajánlat útján lehet tenni, melyhez egyszerűs mind az árlejtési feltételek értelmében leteendő egyezer korona bánatpénz is, vagy az ennek letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó. Szóbeli árlejtők bánatpénzeiket az árlejtés megkezdése előtt tartoznak alulirott kezeihez letenni. A mult árlejtés alkalmával lelett bánatpénzek az illető ajánlattevők javára az újabb árlejtésre is érvényesek.

Zárt ajánlatot tevők ajánlatukban kitenni kötelesek azon minimális árt, melyért

a) vízöblítéssel ellátott ürszékek (klosettek) emésztő gödreinek,

b) közönséges ürszékek emésztő gödreinek tisztítását hektoliterenkint minő egységű ár mellett lesz köteles teljesíteni. Megjegyeztetik, miszerint az a) pont alatti munkálatoknál 19 fillért, a b) pont alá eső munkálatoknál pedig 21 fillért meghaladó ajánlatok, — mivel ezen árak — a most meghirdetett árlejtésre — már biztosítva vannak — figyelembe nem jöhetnek.

Városi középületek — a bérbeadottak kivételével, és nyilvános illemhelyek emésztő gödreit vállalkozó által díjmentesen lesznek tisztítandók.

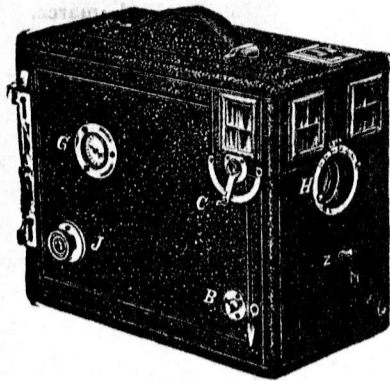
A vállalat egyéb kötelezettségei a vonatkozó szabályrendeletből s az árlejtési feltételekből tudhatók meg, miért is minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy azokat ösmeri s magára nézve kötelezőnek elfogadja.

A most említett szabályrendelet és árlejtési feltételek alulirott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekintethetők.

Kelt Nagyvárad, 1901. márcz. hó 23-án.

Komlóssy József s. k.,
jog- és gazdaságügyi tanácsnok,
mint az árverelési küldöttség
elnöke.

Mindennemü fényképészeti kellékek és gépek gyári árban kapható

Weinstock Fülöpnél

Nagyváradon,
Szt. László-tér 47-ik szám.

Képes árjegyzék bérmentve.

Tisztán kezelt természetes hegyi

BOROK KIMÉRÉSE, MERTZ NÁNDOR

Nagyváradon, Nagy-Körös-utcza, Mertz-ház.
Telefon összeköttetés 134. sz.

! Bor-árak leszállítása!

Valódi magyar-borok!

Nagymennyiségű, kedvező bevásárlásaim folytán azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy képes vagyok, míg ezen készletem tart,

kitünő minőségű boraimat

a következő rendkívül előnyös árban egy nagyban, mint kicsinyben kimérve is elárusítani.

Asztali ó-bor, literje 30 kr.

LEGJOBB minőségű asztali ó-bor, literje 32 kr.

100 liter 22 és 23 frt.

Magyarádi legkitünőbb új-bor, literje 36 és 40 kr.

Magyarádi asztali ó bor I.	literje	40 kr.
Magyarádi pecsenye bor	„	50 kr.
Magyarádi Bakator	„	60 kr.
Asztali veres bor	„	44 kr.
Ménesi veres bor 1885. évi	„	64 kr.

Valódi borból égetett **COGNAC**, literje 1 frt 60 kr és 2 frt.

COGNAC, palackokban, a LEGOLCSÓBB árban.

Finom jamaicai rum, literje: 1 frt.

Mindennemü üvegelt csemege, aszu és pezsgő-borok, legolcsóbb árban.

Ajánlom még jól berendezett **fűszer- és csemege-üzletemet.**

Kiváló tisztelettel **Mertz Nándor.**

Bor-üzletem mindennap tehát vasárnap is **egész nap** nyitva van s **mindennemü borok poharanként is kiszolgáltnak.** Vidéki megrendelések pontosan teljesítenek, **helybeli megrendelések házhoz szállíttnak!**

UJ ÜZLET!

Van szerencsém a közönség becses tudomására hozni, miszerint azon közóhajnak kívántam eleget tenni, hogy a modern követelményeknek s a helyi viszonyoknak megfelelően, Olasz városrészen lakó tisztelt vevőim részére közelebbi és alkalmasabb beszerzési helyet teremtsék *Olasz, Fő-utcán*, Bazar-épületben egy a legmagasabb igényeket is kielégítő

fiók festék-kereskedést

nyitottam, melyben főüzletemben eddig levő festék árukon kívül mindennemü müolaj és aquarell festékeket, festő állványokat, müfa égetéshez sügsügelte különféle fa diszeket, u. m. keztyű, törülköző, ékszer, kulcs, ruhatartókat stb. valamint mü és üveg festészethez alkalmazható különlegességekből tartok nagy raktárt.

Festészeti előmintákat óriási választékban jutányos árban adok t. vevőim részére használatra. Tömeges látogatást kér

tisztelettel

Berkes Bertalan,
Zöldfa-u. 33. sz.

Festék különlegességek raktára Fő-utcza, Bazar-épület.